

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Кваліфікаційна робота бакалавра
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра фінансових технологій і підприємництва
Розробник(и)	Люта Ольга Василівна, Гриценко Лариса Леонідівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість	один семестр
Обсяг	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 150 год. становить самостійна робота.
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Фінанси"
Передумови	Необхідні знання вивчених раніше обов'язкових навчальних дисциплін за спеціальністю та освітньою програмою циклу професійної підготовки.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

Демонстрація здобувачем вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також уміння застосовувати методи й теоретичні положення фінансової науки у професійній діяльності.

4. Зміст освітнього компонента

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з титульного аркуша, індивідуального завдання, анотації, змісту, переліку скорочень (за потреби), вступу, трьох розділів основної частини, висновків та додатків. У вступі обґрунтовується актуальність теми, визначаються мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, методи, інформаційна база, практичне значення та

апробація результатів. Перший розділ присвячено теоретико-методичним засадам дослідження, другий — аналізу сучасного стану проблеми з використанням статистичних і аналітичних методів, третій - розробленню практичних рекомендацій та обґрунтуванню шляхів удосконалення з урахуванням Цілей сталого розвитку. Кожний розділ завершується короткими висновками, а загальні висновки узагальнюють результати дослідження та рівень досягнення поставленої мети.

5. Очікувані результати навчання освітнього компонента

Після успішного виконання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Пояснювати економічні явища та процеси, розкривати їх взаємозв'язки й закономірності функціонування на мікро-, мезо- та макrorівнях економічних систем
PH2	Характеризувати концептуальні засади фінансової науки, принципи організації та особливості функціонування фінансових систем
PH3	Аналізувати структуру й механізми формування та використання фінансових ресурсів держави, суб'єктів господарювання та домогосподарств, а також особливості діяльності фінансових ринків, банківського, страхового та фондового секторів
PH4	Застосовувати аналітичні методи та інструменти для оцінювання стану і динаміки фінансових систем та їх окремих елементів
PH5	Здійснювати пошук, відбір, обробку й інтерпретацію фінансово-економічних даних, обчислювати показники, що відображають ефективність і стабільність фінансових систем
PH6	Аргументовано представляти результати аналізу, формулювати проблеми та пропонувати обґрунтовані шляхи їх розв'язання для різних цільових аудиторій
PH7	Використовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження у вивченні фінансових процесів і явищ
PH8	Узагальнювати результати досліджень із застосуванням логічного мислення, методів аналізу й синтезу для виявлення ключових характеристик фінансових систем і поведінки їх учасників
PH9	Розв'язувати практичні завдання у фінансовій сфері з використанням набутих теоретичних знань та надавати змістовну оцінку отриманим результатам
PH10	Усвідомлювати необхідність безперервного професійного зростання та планувати власну освітню й кар'єрну траєкторію
PH11	Проявляти здатність до нестандартного мислення й критичної оцінки інформації у навчальній та професійній діяльності
PH12	Усвідомлювати соціальну значущість фінансової сфери та її роль у розвитку суспільства

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

ПР1	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПР2	Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
ПР4	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування та фондового ринку.
ПР5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондового ринку).
ПР10	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
ПР12	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
ПР13	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
ПР14	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ПР16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПР17	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
ПР18	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
ПР19	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
ПР23	Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
ПР25	Розуміти основи сталого розвитку та вміти застосовувати їх у своїй професійній діяльності та суспільному житті.

7. Роль освітнього компонента у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок:

ПК1	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
-----	--

ПК2	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ПК3	ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.
ПК4	ЗК5. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ПК5	ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ПК6	ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ПК7	ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ПК8	ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним.
ПК9	ЗК11.Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ПК9	ЗК12. Здатність працювати автономно.
ПК11	ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ПК12	ЗК17. Здатність реалізовувати стратегії сталого розвитку в професійній та суспільній діяльності.
ПК13	СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
ПК14	СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
ПК15	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).
ПК16	СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
ПК17	СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
ПК18	СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
ПК19	СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
ПК20	СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
ПК21	СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
ПК22	СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

8. Види навчальної діяльності

НД1	Пошук, аналіз і опрацювання інформації за темою КР
НД2	Збір, обробка та аналіз емпіричних даних
НД3	Підготовка письмового дослідження (текст КР)
НД4	Представлення результатів (презентація, захист)

Вимоги до публічного захисту (демонстрації)

Присвоєння кваліфікації за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньої програми «Фінанси» проводить ЕК за результатами обов'язкового публічного захисту. Захист кваліфікаційних робіт бакалаврів проходить на засіданнях ЕК. На початку захисту секретар ЕК коротко повідомляє присутніх про особу бакалавра, який буде захищатися, тему його кваліфікаційної роботи, висновки керівника та рецензента про доцільність допущення роботи до захисту, можливість присвоєння відповідної кваліфікації та надані ними попередні оцінки. Для доповіді здобувачеві надають до 10 хв. часу. Під час доповіді студент повинен: охарактеризувати проблемну ситуацію, обґрунтувати ухвалений варіант вирішення проблеми, практичну значущість результатів. Крім доповіді, захист передбачає відповіді студента на питання членів ЕК. У своїх відповідях здобувач повинен продемонструвати професійну аргументацію для донесення проблем та способів їх вирішення до фахівців у фінансовій сфері.

9. Методи викладання, навчання та навчальна підтримка

Освітній компонент передбачає навчання через:

МН1	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН2	Практикоорієнтоване навчання
МН3	Проектне навчання

Навчальна підтримка

Навчальна підтримка здобувача під час написання кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюється через систематичні консультації з науковим керівником, методичний супровід щодо вибору теми, формування структури та методів дослідження, а також надання рекомендацій з академічної доброчесності, оформлення та підготовки роботи до захисту. Підтримка реалізується в очному та дистанційному форматах відповідно до графіка виконання кваліфікаційної роботи.

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
4 (добре)	$74 \leq RD < 81$

3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

Здобувачі вищої освіти мають виконувати заплановані в індивідуальному завданні проміжні завдання, що дозволяють їм розробляти та складати проекти ключових складових кваліфікаційної роботи, які в кінцевому підсумку сприятимуть процесу підготовки кваліфікаційної роботи до необхідного стандарту. Призначений керівник кваліфікаційної роботи надає консультації, надаватиме формуючий зворотний зв'язок та подальші вказівки, пов'язані з формуючими завданнями протягом усього процесу підготовки кваліфікаційної роботи.

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Виконання кваліфікаційної роботи відповідно до завдання на кваліфікаційну роботу	Виконання кваліфікаційної роботи відповідно до завдання на кваліфікаційну роботу передбачає самостійне виконання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи відповідно до затвердженого завдання на кваліфікаційну роботу, що включає визначення мети й завдань дослідження, обґрунтування методів, опрацювання інформаційних джерел, аналіз отриманих результатів, формулювання висновків та підготовку роботи до публічного захисту з дотриманням вимог академічної доброчесності.	Згідно графіку підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра	Відгук керівника. Рецензія зовнішнього рецензента
МСО2 Виступ з презентацією для представлення результатів кваліфікаційної роботи та її захисту.	Виступ з презентацією для представлення результатів кваліфікаційної роботи та її захисту передбачає публічне представлення здобувачем основних положень, мети, завдань, методів і результатів дослідження, обґрунтування отриманих висновків та відповідь на запитання членів екзаменаційної комісії з дотриманням вимог академічної доброчесності.	Згідно графіку підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра	Результат захисту оголошується в день захисту

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Виконання кваліфікаційної роботи відповідно до завдання на кваліфікаційну роботу		60	
		60	Ні
МСО2. Виступ з презентацією для представлення результатів кваліфікаційної роботи та її захисту.		40	
		40	Ні

Максимальна оцінка за кваліфікаційну роботу – 100 балів, мінімальний пороговий рівень оцінки, за якої можлива загальна позитивна оцінка – 60 балів. Захист проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії відповідно до затвердженого розкладу, який складається згідно з графіком навчального процесу. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи визначаються у методичних вказівках до її виконання.

11. Ресурсне забезпечення

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Методичні вказівки щодо написання та захисту кваліфікаційної роботи / укладачі: Гриценко Л.Л., Люта О.В., Дейнека О.В., Пігуль Н.Г., Дехтяр Н.А., Захаркіна Л.С. – Суми: Сумський державний університет, 2025. – 42 с.
Допоміжна література	
1	Положення про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти СумДУ (Версія 02) введене наказом ректора СумДУ №0919-І від 30.10.23 р. URL: https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=804a8fc0-13dd-ed11-ad76-005056015693&kind=1&version=1746258124088 .
2	Методична інструкція щодо перевірки робіт на наявність ознак академічного плагіату (версія 05) введена в дію наказом ректора СумДУ № 0971-І від 29.09.2025 р. URL: https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a629d359-964f-e911-b41d-001a4be6d04a&kind=1&version=1770564848127
3	Політика використання штучного інтелекту в СумДУ. Введена в дію наказом №0689-І від 01 липня 2025 р. URL: https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a81944c5-1357-f011-b755-005056015693&kind=1&version=1770901683148
Інформаційні ресурси в Інтернеті	

1	Цитування та посилання. Бібліотека Сумського державного університету. URL : https://library.sumdu.edu.ua/uk/doslidnyku/akademichne-pismo/tsytuvannia-ta-posylannia.html
2	Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» та з урахуванням вимог Американської психологічної асоціації (АРА) 7 видання. URL : https://library.sumdu.edu.ua/uk/doslidnyku/akademichne-pismo/pryklady-bibliohrafichnykh-opysiv.html
3	Google Scholar (Академія) (Безкоштовна пошукова система для наукових статей, дисертацій та книг з різних галузей знань). URL : https://scholar.google.com/

12. Політики

12.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення. Під час виконання роботи неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

12.2 Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

12.3 Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

12.4 Політика щодо дедлайнів

Дотримання дедлайнів є обов'язковим елементом організації роботи над кваліфікаційною роботою бакалавра. Всі етапи – узгодження та затвердження теми; отримання індивідуального завдання; підготовка, написання, оформлення, перевірка та подання; перевірка роботи на наявність ознак академічного плагіату; представлення керівнику для перевірки та отримання відгуку; представлення для рецензування; подання підсумкового варіанту на випускову кафедру для передачі екзаменаційній комісії та її привселюдний захист – здійснюються відповідно до календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, затвердженого кафедрою опублікованого у встановленому порядку.

Порушення термінів без обґрунтованих причин може стати підставою для недопуску до захисту. У виняткових випадках перенесення строків можливе лише за погодженням з керівником роботи, завідувачем кафедри та керівництвом інституту/факультету.

12.5 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.